

uit den Japanschen oorlog welbekend — dicht bij Port Arthur, waar de Russen zich genesteld hebben. De andere, Nanning, ligt ver naar het Zuiden, op geringen afstand van het Fransche Lang-Son. Worden die twee plaatsen tractaathavens, dan zijn Rusland's kansen in het Noorden en Frankrijk's kansen in het Zuiden om hun gebied ten koste van China allengs uit te dijen, belangrijk verminderd. De Republiek zou natuurlijk ook niet gaarne den spoorweg door de provincie Joennan, grenzende aan haar koloniën, in Engelse handen zien. En zoo zijn dus de „zeer aannemelijke” voorwaarden van Engeland, voor het Tweevoudig Verbond van allerbedenklijksten aard.

Lukt het de regeering van lord Salisbury de leening op deze voorwaarden gesloten te krijgen, dan zal zij een schitterende diplomatieke overwinning hebben behaald. Engeland heeft in deze geheel de mooie rol. Terwijl men Duitschland en Rusland als roovers in het Chineesche Rijk ziet binnendringen, zich een plaatsje uitzoeken en daar blijven zitten, hoort men den Kanselier der Schatkist, Sir Michaël Hicks-Beach, met een gezicht zoo ernstig, alsof voor Engeland nooit een ander beginsel gegolden heeft, verklaren dat het dit land niet om uitbreiding van grondgebied in het verre Oosten te doen is, maar dat het slechts wil waken dat geen natie oeconomische of handelsvoordeelen daarginds voor zich bedinge, welke niet tevens voor het Vereenigde Koninkrijk te krijgen zouden zijn. Daár heeft het desnoods zelfs een oorlog voor over! Inderdaad, hoewel zij het er niet om zullen laten, bestaat er voor de Engelsche radicalen op het oogenblik zeker geen reden om het unionistische kabinet gebrek aan activiteit te verwijten.

Nog iets komt Engeland uitnemend te stude. Japan is door de mogendheden zeer onaangenaam behandeld; de tegenstelling tusschen den dwang die drie jaar geleden op dat jonge rijk geoeffend werd om Port Arthur los te laten en de gemakkelijkheid, waarmee Rusland er zich nu neerzette, was werkelijk al te kras. Welnu, Engeland erkent Japan als overheerschende mogendheid in Oost-Azië; het trekt Japan erin, naar de buitverdeeling toe. Natuurlijk dat dit land, Rusland gaarne benadeeld ziende, de voorwaarden van de Engelsche leening insgelijks „zeer aannemelijk” voor China acht. ja zelfs verklaart geheel met Englands gedragslijn in het Oosten overeen te stemmen.

Zou dit de aanloop zijn tot een mogelijke alliantie? De *Frankfurter Zeitung* herdrukte onlangs als „zeer actueel”, het verslag van een interview, door een harer correspondenten met markies Ito gehouden in Januari 1896, dat is na den oorlog en ook na de inmenging van Rusland, Frankrijk en Duitschland in de Oost-Aziatische quaestie. Het „Azië voor de Aziaten”, dat men Japan toen als leidend beginsel opdrong, hield de Japansche premier voor een chauvinistische leuze, waaraan Japan, dat immers eigenlijk de eenige Aziatische *mogendheid* was, niets had. Met China, log en zwak als het was en bleef, viel toch niets aan te vangen. De correspondent merkte toen op dat er in die omstandigheden voor Japan maar twee wegen open bleven: een volstrekt isolement of een alliantie met een Europeesche mogendheid.